

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

проф. Зав'ялок С. В. _____
Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№3316102019

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

підготовки **бакалавра**
спеціальності **053 Психологія**
освітньо-професійної програми **Психологія**
Практична психологія

Програма навчальної дисципліни «Методика викладання психології»
підготовки бакалавра, галузі знань 05 соціальні та поведінкові науки,
спеціальності 053 психологія, за освітньо-професійною програмою
«Психологія», Практична психологія

Розробник: Бабій М.Ф., канд.психол. наук, доцент кафедри педагогічної та
вікової психології

Рецензент: Кордунова Н.О., канд. психол. н., доцент кафедри педагогічної та
вікової психології.

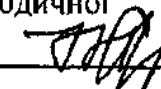
**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
Педагогічної та вікової психології**

протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри: (підпис) Гошовський Я.О.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету _____**

протокол № 1 від 4 вересня 2019 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (підпис) Іванашко О.Є.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузі знань, спеціальності освітня програма освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни за навчальним планом 2019 року
Денна форма навчання	05 соціальні та поведінкові науки, 053 психологія, «Психологія», бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/ 4		Рік навчання 3 рік
		Семестр _6-ий_
		Лекції 30 год.
		Практичні 32 год. Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: €		Самостійна робота _50_ год.
	Консультації _8_ год.	
		Форма контролю: екзамен
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 соціальні та поведінкові науки, 053 психологія, «Психологія, практична психологія», бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/ 4		Рік навчання 4 рік
		Семестр _8-ий_
		Лекції 16 год.
		Практичні 14 год. Лабораторні ____ год.
Самостійна робота _76_ год.		
ІНДЗ: немає		Консультації _14_ год.
		Форма контролю: екзамен
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання М/С	05 соціальні та поведінкові науки, 053 психологія, «Психологія, практична психологія»,	Нормативна
		Рік навчання 2 рік

	бакалавр	
Кількість годин/кредитів 120/ 4		Семестр_4-ий__
		Лекції 10год.
ІНДЗ: немає		Практичні 8год. Лабораторні ____ год.
		Самостійна робота _88_ год.
		Консультації_14__ год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Розкрити зміст основних функцій викладача: навчальну, наукову та виховну та механізми, закономірності побудови навчальних занять, організації науково-дослідної роботи студентів у ВНЗ.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні підходи до підготовки та проведення навчальних занять з психології у ВНЗ;
- механізми і закономірності до планування науково-дослідної роботи студентів;
- психологічні аспекти інтелектуального розвитку слухачів;
- психологічні особливості організації виховної роботи студентів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2
(денна форма навчання)

Назва змістових модулів і тем лекційних, практичних занять, консультацій та самостійної роботи	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак.	Консул	Сам. роб.	Кон. роб
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Організація професійної підготовки у вищій школі						
Тема 1. Лекції: «Предмет вивчення» Тема практ. заняття: «Завдання та принципи» Тема для самост. р.: «Проблеми адаптації студента»	23	5	6	2	10	
Тема 2. Лекції: «Історія становлення» Тема практ. заняття: «Етапи розвитку» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у школі»	22	5	5	2	10	

Тема 3. Лекції: «Технологія занять у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Типи занять» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у д\с»	22	5	5	2	10	
Тема 4. Лекції: «Навчальна діяльність у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Компоненти навчання у ВНЗ» Тема для самост. р.: «Методика діагностики старшокласника»	22	5	5	2	10	
Тема 5. Лекції: «Методи викладання психології» Тема практ. заняття: «Підготовка до занять» Тема для самост. р. : «Методика проведення тестів у д\с»	17	5	6		10	
Тема 6. Лекції: «Оцінювання знань» Тема практ. заняття: «Контроль якості знань» Тема для самост. р. : «Методика діагностика почуттів у підлітків»	17	5	6		6	
Усього годин	120	30	32	8	50	

Таблиця 2А
(заочна форма навчання м\с)

Назва змістових модулів і тем лекційних, практичних занять, консультацій та самостійної роботи	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак.	Консул	Сам. роб.	Кон. роб
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Організація професійної підготовки у вищій школі						
Тема 1. Лекції: «Предмет вивчення» Тема практ. заняття: «Завдання та принципи» Тема для самост. р.: «Проблеми адаптації студента»	16	2	2	2	10	
Тема 2. Лекції: «Історія становлення» Тема практ. заняття: «Етапи розвитку» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у школі»	17	1		2	14	
Тема 3. Лекції: «Технологія занять у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Типи занять» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у д\с»	24	2	2	4	16	
Тема 4. Лекції: «Навчальна діяльність у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Компоненти навчання у ВНЗ» Тема для самост. р.: «Методика діагностики старшокласника»	20	2	2	2	14	
Тема 5. Лекції: «Методи викладання	19	2	1	2	14	

психології» Тема практ. заняття: «Підготовка до занять» Тема для самост. р. : «Методика проведення тестів у д\с»						
Тема 6. Лекції: «Оцінювання знань» Тема практ. заняття: «Контроль якості знань» Тема для самост. р. : «Методика діагностика почуттів у підлітків»	24	1	1	2	20	
Усього годин	120	10	8	14	88	

Таблиця 2 Б
(заочна форма навчання)

Назва змістових модулів і тем лекційних, практичних занять, консультацій та самостійної роботи	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак.	Консул	Сам. роб.	Кон. роб
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Організація професійної підготовки у вищій школі						
Тема 1. Лекції: «Предмет вивчення» Тема практ. заняття: «Завдання та принципи» Тема для самост. р.: «Проблеми адаптації студента»	18	2	2	2	10	
Тема 2. Лекції: «Історія становлення» Тема практ. заняття: «Етапи розвитку» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у школі»	18	4	2	2	10	
Тема 3. Лекції: «Технологія занять у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Типи занять» Тема для самост. р.: «Методика проведення тестів у д\с»	18	2	2	4	10	
Тема 4. Лекції: «Навчальна діяльність у ВНЗ» Тема практ. заняття: «Компоненти навчання у ВНЗ» Тема для самост. р.: «Методика діагностики старшокласника»	18	2	4	2	10	
Тема 5. Лекції: «Методи викладання психології» Тема практ. заняття: «Підготовка до занять» Тема для самост. р. : «Методика проведення тестів у д\с»	16	2	2	2	10	
Тема 6. Лекції: «Оцінювання знань» Тема практ. заняття: «Контроль якості знань» Тема для самост. р. : «Методика діагностика почуттів у підлітків»	34	4	2	2	26	
Усього годин	120	16	14	14	76	

5.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3
(денна форма навчання)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Методика організації бесіди з дітьми трьох років.	10
2	Методика організації методу інтроспекції.	10
3	Методика проведення констатуючого експерименту.	10
4	Методика проведення камерного експерименту.	10
5	Методика проведення референетрії.	5
6	Методика організації занять з психології у коледжах	5
	Разом	50

Таблиця 3 А
(заочна форма м\с)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Методика організації бесіди з дітьми трьох років.	10
2	Методика організації методу інтроспекції.	14
3	Методика проведення констатуючого експерименту.	16
4	Методика проведення камерного експерименту.	14
5	Методика проведення референетрії.	14
6	Методика організації занять з психології у коледжах	20
	Разом	88

Таблиця 3 Б
(заочна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Методика організації бесіди з дітьми трьох років.	10
2	Методика організації методу інтроспекції.	10
3	Методика проведення констатуючого експерименту.	10
4	Методика проведення камерного експерименту.	10
5	Методика проведення референетрії.	10
6	Методика організації занять з психології у коледжах	26
	Разом	76

За виконану роботу подається звіт

6.ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

1. Погляд Л.С.Виготського на особливості розвитку дитячої уяви.
2. Погляд Л.С.Виготського на особливості розвитку дитячої психіки.
3. Значення провідної діяльності у працях О.М.Леонтьєва.
4. Погляди В. Божович на особливості розвитку дитячої психіки.
5. Погляди Д.Б. Ельконіна на значення гри у психічному розвитку.
6. Погляди В. Котирло на особливості розвитку волі в дитячому віці.
7. Погляди Г.С. Костюка на механізми розвитку психіки.

8. Внесок Д.Ф.Ніколенка у вікову психологію.
9. Принципи наукових досліджень.
10. Методика проведення формуючого експерименту.
11. Методика написання наукових статей.
12. Методика проведення навчальної практики .
13. Методологія наукових досліджень у школі.
14. Методика організації дипломних досліджень.
15. Методика проведення діагностичної практики.
16. Методика організації факультативних занять у школі.
17. Методика написання курсових робіт у ВНЗ

Індивідуальне наукове завдання виконується реферативній формі. Зміст наукового доробку кожен студент захищає публічно.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з одного змістового модуля та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 36 балів);
2. виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 4 балів);
3. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 4

Поточний контроль(мах = 40 балів)						Загальна к-ть годин		
Модуль 1			Модуль 2					
Змістовий модуль 1			ІНДЗ			4	МКР1	
T1	T2	T3	T4	T5	T6		60	100
6	6	6	6	6	6			

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	

1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
--------	--------------	--

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1.Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. / А.М. Алексюк. К. : Вища шк., 1997. –. 168 с.

2. Архангельський С.Н. Наглядные пособия и опыты в курсе психология./ С.Н. Архангельский. - М. : Учпедгиз, 1958. - 204 с.

3.Бадмаев Б.Ц. Методика преподавания психологии. / В.Ц. Бадмаев. – М.: Владос, 1999.-304 с.

4.Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии./ В.П. Беспалько. - М.: Педагогика, 1989. –192 с.

5.Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя. / І.М. Богданова. – Одеса: Маяк, 1998.-284 с.

6.Бодалев А.А. Личность и общение./ А.А. Бодалев – М.Изд. МГУ, 1983-321 с.

7.Боярчук В.К. Методика преподавания психологии в вузе. / В.К. Боярчук –Ростов нД: Издательство Ростовского ун-тета,1989-368 с.

8.Бурлачук А.Ф. Словарь-справочник по психологической диагностике./ А.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов. Київ: Наук. думка, 1989. -528 с.

9.Вергасов В.М. Активизация мыслительной деятельности студентов в высшей школе. / В.М. Вергасов. К. : Вища школа, 1979. – 215с.

10.Вергасов В.М. Проблемное обучение в высшей школе./ В.М. Вергасов . – К.: Вища школа, 1977. – 94с.

11.Гинецинский В.И. Введение в методику преподавания психологии./ В.И. Гинецинский -Л.,ЛГУ,1983-75 с.

12.Граф В. Основы организации учебной деятельности и самостоятельные работы студентов./ В.Граф., И.И. Ильясов, В.Я. Ляудис– М.: Изд-во МГУ, 1981- 79 с.

13. Захаров В.П. Социально-психологический тренинг. / В.П. Захаров, Н.Ю. Хрящева. — Л. Изд ЛГУ, 1989. — 155 с.

14. Кан-Калик В.Я. Педагогическая деятельность как творческий процесс. / В.Я. Кан-Калик – М.: Молодая гвардия, 1987. - 189 с.
15. Карандашев В.В. Методика преподавания психологии. / В.Н. Карандашев. – СПб.: Питер, 2005- 250с.
16. Карандашев В.Н. Психология: Введение в профессию./ В.Н. Карандашев.-М.Смысл,2000-288с.
17. Куликов Л.В. Психологическое исследование: методические рекомендации по проведению./ Л.В. Куликов.- СПб.:Речь,2001-184 с.
18. Леонтьев А.А. Педагогическое общение. / А.А. Леонтьев – М. Знание, 1979. - 142 с.
19. Лившиц В.Я. Деятельность преподавателя как развивающийся процесс. / В.Я. Лившиц.– М.: Изд-во МГУ. 1988.-207 с.
20. Ляудис В.Я. Методика преподавания психологии. / В. Я. Ляудис. – М.: Изд-во МГУ, 1989.- 240 с.
21. Максименко С.Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. / С.Д. Максименко. К.: КДП, 1990. - 240 с.
22. Никифорова О.В. Использование иллюстративного материала в лекциях по психологии. \\О.В. Никифорова. Вопросы психологии.-1978.-№2.- С.157-162.
23. Панибратцева З.М. Методика преподавания психологии .\ З.М. Панибратцева.- М. Просвещение, 1971.-219с.
24. Петровская Л.А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга.\ Л.А. Петровская . — М., Знание.1982. — 168с.
25. Пономарев О.Я. Знания, мышление и умственное развитие./ О. Я. Пономарев.- М.: Знание, 1997. – 251 с.
26. Щербаков А.И. Практикум по общей психологии.\ А. И. Щербакова.- М.:Просвещение,1979.-302 с.
27. Петровский А.В. Практические занятия по психологии./ А. В. Петровского.-М.: Просвещение,1972.-167 с.
28. Степанов Е.И. Психологические основы учебного телевидения. / Е.И. Степанов. -М., Просвещение. 1978.- 119 с.

29. Степанова Е.Г. Методические разработки для лабораторных занятий по психодиагностике интеллекта. \ Е.Г. Степанова. -Л.:Изд.ЛГПИ им. А.И.Герцена,1990-100с.

30.Хруцкий Е. А. Организация и проведение деловых игр. \ Е.А. Хруцкий.— М., Владос.1991. —320с.

9. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет, задачі методики викладання психології.
2. Принципи навчання психології.
3. Способи побудови навчальних програм.
4. Об'єкт та мета викладання психології.
5. Типи навчальних задач та їх характеристика.
6. Загальна характеристика словесних методів.
7. Діалог та монолог як вид словесного методу. Значення невербальних засобів.
8. Характеристика наочних методів.
9. Характеристика практичних методів.
10. Види практик та їх характеристика.
11. Види наукової роботи.
12. Види лекцій.
13. Підготовка до лекцій..
14. Види семінарів. Методика підготовки та проведення.
15. Функції лекції.
16. Функції семінарів.
17. Практичне заняття та методика його проведення.
18. Лабораторне заняття та методика його проведення.
19. Консультації та її види.
20. Самостійна робота студентів.

21. Функції оцінки.
22. Принципи оцінювання, яких має дотримуватись викладач.
23. Види та форми перевірки знань.
24. Викладання психології у 18 та 19 століттях.
25. Викладання психології на початку 20 століття.
26. Основні функції викладача.
27. Рольові позиції викладача
28. Види страхів молодого викладача.
29. Стилi керування студентським колективом.
30. Вимоги до професійної кваліфікації.
31. Державна атестація.
32. Структура викладацької діяльності.
33. Вимоги до спеціаліста з вищою освітою.
34. Причини хвилювань та страхів студента.
35. Відмінність навчання у школі та ВНЗ.
36. Методика підготовки до семінару.
37. Методи методики викладання психології.
38. Методика її проведення лекції.
39. Викладання психології у другій половинні 20 століття.
40. Види семінарських занять.